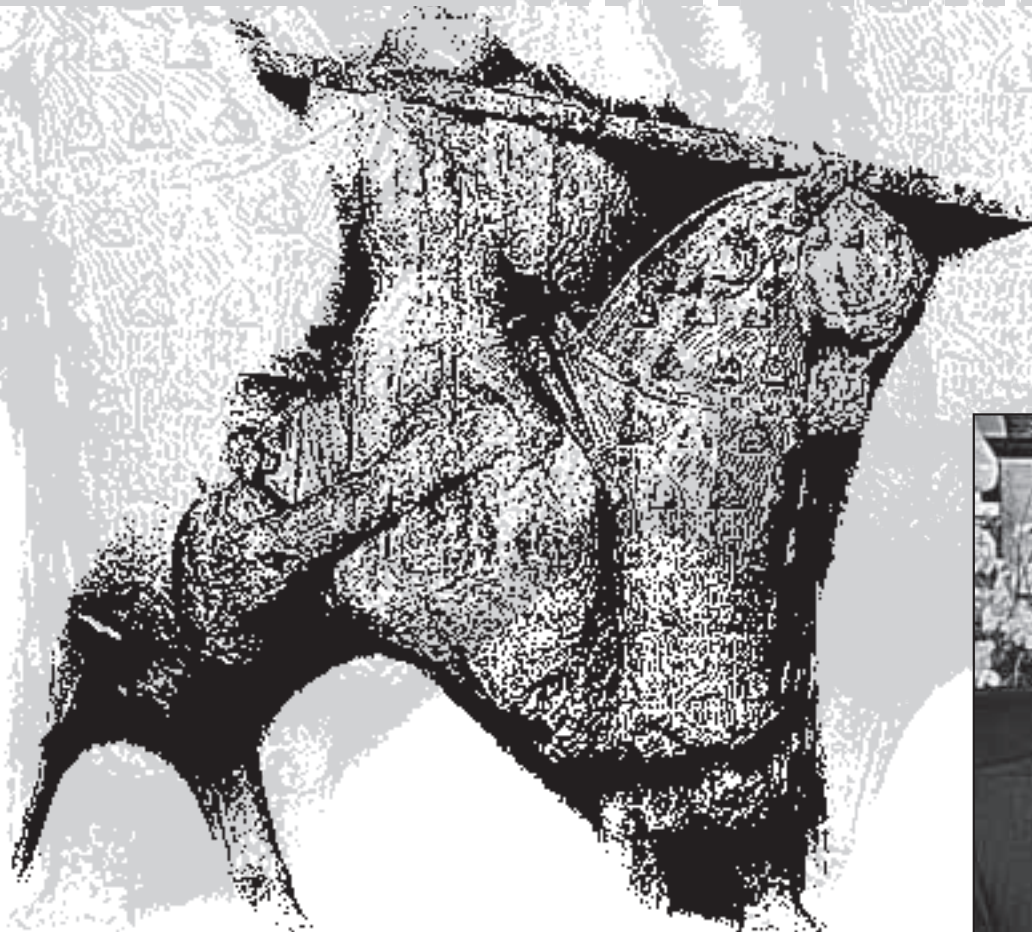

جلال امینی، مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه

استان کرمانشاه سرزمینی سرسبز و خرم، همراه با جاذبه‌های طبیعی و دل‌پذیر و آب و هوایی متنوع و چهار فصل است. این استان ۱۴ شهرستان دارد و یک میلیون و ۹۰۰ هزار نفر جمعیت. کرمانشاه از نظر فرهنگی، دارای تنوع بسیار و به تعبیری هندوستان ایران است. اکثر مردم این استان شیعه و بخشی از آنان سنی مذهب هستند. اقلیت‌هایی از آشوریان نیز در این استان زندگی می‌کنند. کرمانشاهیان مردمانی خون‌گرم، مهربان و صمیمی‌اند و به مهمان‌نوازی شهرت دارند. کرمانشاه دارای طوایف و ایلات گوناگونی مانند زنگنه، کلهر، لک، گوران، سنجابی و... با گویش‌های متفاوت است. در اردیبهشت‌ماه امسال، در سفر استانی با مدیر کل، معاونان و سردبیران مجلات رشد به استان کرمانشاه، توفیق یافتیم که پای صحبت مدیر کل استان آقای جلال امینی و معاون آموزش متوسطه‌ی ایشان آقای سید محمدعلی بضام‌تبار بنشینیم. توجه شما را به گزارشی از این گفت‌وگو جلب می‌کنیم.

کرمانشاه

سرزمین فرهنگ‌های گوناگون

پای صحبت

مدیر کل و معاون

آموزش متوسطه‌ی

آموزش و پرورش

استان کرمانشاه

امینی:
حدود ۵۳/۶۴ درصد
نیروی انسانی آموزش
و پرورش استان
کرمانشاه مدرک
لیسانس دارند که
۴ درصد بیشتر از
میانگین کشوری (۳۹
درصد) است

امینی:
استان کرمانشاه
استعدادهای فراوانی
دارد که باید بستر
رشد آن‌ها را فراهم
ساخت و ظرفیت
دانشگاهی استان
کرمانشاه را بیش از
پیش افزایش داد

امینی:
موفقیت
آقای رستگار رحمانی
در کنکور سراسری
دانشگاه‌ها، یک استثنا
در استان کرمانشاه
نیست

زیرساخت‌های خوبی برخوردار است و از نظر آب وضع نسبتاً خوبی دارد و چندین سد در دست احداث دارد. شبکه‌های راه و ترابری خوبی در استان ایجاد شده است، به گونه‌ای که روزانه شاهد تردد حدود ۴۰۰۰۰ نفر زائر عتبات از استان هستیم. ما نوروز امسال، ۴۵۰ هزار گردشگر را در مراکز آموزشی و رفاهی آموزش و پرورش استان اسکان دادیم.»

کیفیت آموزش متوسطه در استان کرمانشاه

از آقای سید محمد علی بصرام تبار، معاون آموزش متوسطه‌ی اداره‌ی کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه درباره‌ی کیفیت آموزش متوسطه در این استان سؤال می‌کنیم. او می‌گوید: «کیفیت آموزش متوسطه در هر استان، به اطلاعات معلمان، روش‌های تدریس، زمینه‌های یادگیری دانش‌آموزان، امکانات آموزشی و مدیریت مدارس بستگی دارد. یکی از پارامترهای نشانگر کیفیت آموزشی، درصد قبولی دانش‌آموزان است. درصد قبولی ما در سال اول متوسطه ۷۴ درصد است. البته نسبت به میانگین کشوری (۷۵ درصد) یک درصد عقب هستیم. هم‌چنین، نرخ ارتقای دوم به سوم متوسطه در استان، یک درصد کمتر از میانگین کشوری است و میزان فارغ‌التحصیلان سال سوم ۷۶ درصد است.»

درصد قبولی در آزمون سراسری دانشگاه‌ها

آقای بصرام تبار در ادامه به میزان قبولی دانش‌آموزان استان کرمانشاه در آزمون سراسری دانشگاه‌ها اشاره می‌کند و می‌گوید: «میزان قبولی دانش‌آموزان استان کرمانشاه در کنکور سراسری، در گروه ریاضی و فیزیک ۵۱ درصد، گروه علوم تجربی ۲۳/۵ درصد، گروه علوم انسانی ۳۷ درصد، گروه هنر ۵/۳ درصد و گروه زبان ۲۱/۷۷ درصد است و میانگین کلی قبولی ما در دانشگاه‌ها ۳۲/۷ درصد برآورد شده است.»

عوامل پایین بودن میانگین قبولی دانش‌آموزان متوسطه

مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه در پاسخ به این سؤال که چرا میانگین قبولی دانش‌آموزان استان کرمانشاه در سال اول متوسطه کمتر از میانگین کشور است، می‌گوید: «ما در سراسر کشور در سال اول متوسطه، شاهد افت تحصیلی بین دانش‌آموزان هستیم که متأسفانه این در استان کرمانشاه بیشتر از میانگین کشوری است و عوامل گوناگونی دارد: تغییر دوره‌ی تحصیلی، حجم بالای مطالب کتاب‌های درسی، ناکافی بودن ساعات تدریس، غیرمؤثر بودن روش‌های تدریس، کمبود انگیزه‌ی دانش‌آموزان برای یادگیری، مسائل روحی و روانی آغاز دوران بلوغ پسران، عدم برقراری ارتباط مؤثر و مناسب معلمان با دانش‌آموزان و عدم استفاده از شیوه‌های استاندارد امتحانات و بودجه‌بندی سؤالات. وی می‌افزاید: «دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه‌ی ما به طور کلی در دروس ریاضی، فیزیک، شیمی، زبان و ادبیات مشکل دارند. دانش‌آموزان دوره‌ی راهنمایی نیز در دروس ریاضی و علوم مشکل دارند.»

به گفته‌ی جلال امینی، مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه، ۲۴ درصد دانش‌آموزان این استان در روستا و ۷۶ درصد آن‌ها در شهر مشغول به تحصیل‌اند. هم‌چنین، ۴۶/۵ درصد دانش‌آموزان این استان دختر و بقیه (۵۳/۵ درصد) پسرند.

جلال امینی می‌افزاید: «حدود ۵۳ درصد نیروی انسانی آموزش و پرورش استان کرمانشاه مدرک لیسانس دارند که ۴ درصد بیشتر از میانگین کشوری (۴۹ درصد) است. این نشان می‌دهد که استان کرمانشاه از نیروی انسانی کیفی بالایی برخوردار است.»

مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه در ادامه به نرخ تراکم دانش‌آموزان در کلاس‌های درس اشاره می‌کند و می‌گوید: «متوسط نرخ تراکم دانش‌آموزان در کلاس‌های درس مدارس استان کرمانشاه ۲۳ درصد است. اگرچه نرخ تراکم در دوره‌های ابتدایی و راهنمایی نسبتاً خوب است، اما در دوره‌ی متوسطه، این نرخ بالاست و به حدود ۲۶ درصد می‌رسد.»

نرخ قبولی دانش‌آموزان در استان کرمانشاه

آقای امینی می‌افزاید: «نرخ قبولی دانش‌آموزان این استان در دوره‌ی ابتدایی ۹۸/۵ درصد، در دوره‌ی راهنمایی ۹۶ درصد و در اول متوسطه ۷۴ درصد است و اگر چه در دوره‌های راهنمایی و ابتدایی نسبتاً مطلوب است، ولی در اول متوسطه، پایین تر از میانگین کشوری (۷۵) است. بنابراین، برنامه‌ریزی کرده‌ایم و طرح‌های جامعی در دست اجرا داریم تا نرخ قبولی دانش‌آموزان را در سال اول متوسطه بالا ببریم.»

نرخ باسوادی

براساس آخرین سرشماری، در حال حاضر جمعیت با سواد بالای ۱۰ سال استان کرمانشاه، ۸۲ درصد و جمعیت بی‌سواد بالای ۱۰ سال این استان ۱۸ درصد برآورد می‌شود.

عشق دانش‌آموزان کرمانشاه به میهن اسلامی

مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه می‌گوید: «مردم استان کرمانشاه متدین، ولایت‌مدار و بسیار علاقه‌مند به میهن اسلامی هستند. از نمونه‌های بارز آن می‌توان به داشتن ۱۳۲ شهید فرهنگی، ۳۵۰ فرهنگی آزاده و ۱۰۵۵ فرهنگی جان‌باز اشاره کرد.»

در حال حاضر، از بین فرهنگیان استان، ۴۱۳۳ نفر رزمنده و ۱۳ هزار نفر عضو فعال و عادی بسیج‌اند هستند. زندگی اقتصادی مردم کرمانشاه در روستاها، عمدتاً مبتنی بر کشاورزی و دام‌پروری و در بعضی از مناطق مانند پاوه، صحنه، گهواره و سرپل ذهاب، باغداری است. در شهرهای استان، بیشتر مردم به مشاغل تجاری و خدماتی مشغول‌اند. وی می‌افزاید: «در سال‌های اخیر و بعد از آسیب‌هایی که از جنگ به استان وارد شد، دو کارخانه‌ی پتروشیمی و یک کارخانه‌ی سیمان و چندین شهرک صنعتی در این استان فعال شده‌اند. در سفرهای دولت در دوره‌های اول و دوم، مصوبات خوبی برای استان تصویب شده است که اکثراً در دست اجرا هستند.»

آقای امینی در ادامه می‌گوید: «استان کرمانشاه از

بصام تبار: تولید فیلم، فعالیت‌های مشاوره‌ای برای دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها، بازدید دانش‌آموزان از کارخانه‌ها و هنرستان‌ها و تشکیل نمایشگاه‌های دست‌ساخته‌های دانش‌آموزان هنرستان‌ها، بخشی از برنامه‌های ما به منظور افزایش رغبت دانش‌آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای است

رستگار رحمانی، پذیرفته شده‌ی رتبه‌ی اول کنکور تجربی ۸۸ - ۸۷ از کامیاران

آقای امینی می‌افزاید: «مشکل دیگری که ما در استان داریم، توزیع نامتوازن رشته‌های تحصیلی بین دانش‌آموزان دوره‌ی متوسطه در استان است. بدین معنی که با توجه به شرایط اجتماعی، اقتصادی استان و بالا بودن نرخ بیکاری، ما به رشته‌های فنی حرفه‌ای بیش از رشته‌های نظری نیاز داریم. اما در عمل، دانش‌آموزان بیشتر به سمت رشته‌های علوم انسانی و تجربی رغبت نشان می‌دهند. به همین دلیل، برنامه‌های گوناگونی برای افزایش رغبت و علاقه‌ی دانش‌آموزان و خانواده‌ی آن‌ها به رشته‌های فنی و حرفه‌ای در سطح مدارس و رسانه‌ها انجام داده‌ایم که امیدواریم در سال تحصیلی آینده تا حدودی این نسبت تغییر کند.

تولید فیلم «هنرستان، انتخاب برتر»، گسترش فعالیت‌های مشاوره‌ای برای دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها، بازدید دانش‌آموزان از کارخانه‌ها و هنرستان‌ها و تشکیل نمایشگاه‌های دست‌ساخته‌های دانش‌آموزان هنرستان‌ها، بخشی از برنامه‌های ما به منظور افزایش رغبت دانش‌آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای است.»

معاون آموزش متوسطه‌ی آموزش و پرورش استان کرمانشاه، درباره‌ی برنامه‌های این معاونت برای رشد کیفیت آموزشی دانش‌آموزان متوسطه می‌گوید: «ما برای افزایش کیفیت پایه‌های اول تا سوم متوسطه و همچنین کنکورهای سراسری، برنامه‌هایی از طریق کلاس‌های فوق‌برنامه در طول سال تحصیلی و در تابستان داریم. یکی از برنامه‌ها، برنامه‌ی پرسش مستمر در طول سال تحصیلی است که معلمان ملزم هستند هر دو هفته یک‌بار، از درس‌هایی که داده‌اند، پرسش‌های مستمر به دانش‌آموزان بدهند، نمره‌های آن‌ها را ثبت کنند و آن‌ها را با نمرات گذشته مقایسه کنند.»

دانش‌آموز کرمانشاهی رتبه‌ی اول کنکور سراسری ۸۸

آقای رستگار رحمانی، یکی از دانش‌آموزان استان کرمانشاه، دو سال قبل (۸۸-۸۷) موفق شد عنوان رتبه‌ی اول گروه علوم تجربی و گروه زبان انگلیسی آزمون سراسری دانشگاه‌ها را به خود اختصاص دهد. رستگار که در یکی از مناطق محروم استان کرمانشاه (جوانرود) مشغول به تحصیل بود، توانست با تلاش و پشتکار فراوان، این موفقیت بزرگ را کسب کند. سؤالی که بعد از کسب این موفقیت، در ذهن هر دانش‌آموز کرمانشاهی مطرح می‌شود، این است که آیا این موفقیت یک استثنا در استان کرمانشاه بوده است یا اکثر دانش‌آموزان کرمانشاهی از چنین استعدادهایی برخوردارند؟

آقای جلال امینی در پاسخ به این سؤال می‌گوید: «موفقیت آقای رستگار رحمانی در کنکور سراسری دانشگاه‌ها، یک استثنا در استان کرمانشاه نیست. این استان استعداد‌های فراوانی دارد که باید بستر رشد آن‌ها را فراهم ساخت و ظرفیت دانشگاهی استان کرمانشاه را بیش از پیش افزایش داد.»

وی می‌افزاید: «انتظار ما از مسئولان آموزش عالی و کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی این است که ظرفیت دانشگاه‌ها را در استان‌ها عادلانه توزیع کنند

و این طور نباشد که در یک استان شانس قبولی بچه‌ها در کنکور بالای ۵۰ درصد و در استان دیگر حدود ۳۰ درصد باشد.»

رتبه‌ی ممتاز کشوری در اقامه‌ی نماز

مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه درباره‌ی فعالیت‌های فرهنگی و پرورشی در مدارس این استان می‌گوید: «ما در زمینه‌های فرهنگی و پرورشی، فعالیت‌های خوبی داشته‌ایم. در ارزیابی سالانه، استان ما در موضوع اقامه‌ی نماز در مدارس، رتبه‌ی ممتاز کشوری را در دو سال متوالی کسب کرد.

در مسابقات ورزشی نیز رتبه‌ی استان کرمانشاه به رتبه‌ی ششم کشوری ارتقا پیدا کرده است.»

وی می‌افزاید: «در ارزیابی فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، دانش‌آموزان رتبه‌ی اول را بین دستگاه‌های اجرایی استان و رتبه‌ی دوم را در کشور کسب کرده‌اند. در اجرای «طرح هجرت»، هم، چه از نظر کمی و چه از نظر کیفی، در دو سال متوالی، مقام‌های دوم و سوم کشوری را به دست آورده‌ایم.

دانش‌آموزان استان با همکاری بسیج، در امر بازسازی و مرمت مدارس شرکت می‌کنند.

خلاصه این‌که در فعالیت‌های فرهنگی، هنری و مشاوره‌ای، استان کرمانشاه از استان‌های موفق کشور بوده است.»

درصد دانش‌آموزان کرمانشاهی عضو پژوهش‌سرا

معاون آموزش متوسطه‌ی استان کرمانشاه در پاسخ به این سؤال که پژوهش و تحقیقات در آموزش و پرورش این استان چه جایگاهی دارد، می‌گوید: «۷۹ درصد دانش‌آموزان متوسطه‌ی استان کرمانشاه عضو پژوهش‌سراها هستند.»

وی می‌افزاید: «در این استان دو دبیرستان هوشمند و ۳۶ دبیرستان هیئت امنایی وجود دارد که از طریق مشارکت‌های مردمی اداره می‌شوند و در جهت مسائل آموزشی، فعالیت‌های فوق برنامه دارند.»

آقای امینی در ادامه، به «طرح غنی سازی یاددهی

آقایان امینی و ناصری
(مدیر کل دفتر انتشارات کمک آموزشی)
در سفر استانی مجلات رشد به کرمانشاه

**در کشورهای
صنعتی، ۷۵ درصد
دانش آموزان به
بخش فنی و حرفه‌ای
سوق داده می‌شوند
که بعداً جذب بازار
کار می‌شوند. ولی
متأسفانه در کشور ما، با
وجود همه تبلیغات
و اطلاع‌رسانی‌ها،
تنها ۳۵ درصد
دانش آموزان
در استان ما و ۴۰
درصد آن‌ها در
کل کشور، جذب
رشته‌های فنی و
حرفه‌ای می‌شوند که
پس از فارغ‌التحصیل
شدن هم متأسفانه
جذب کار نمی‌شوند**

- یادگیری در دروس ریاضی و علوم در مدارس راهنمایی این استان اشاره می‌کند و می‌گوید: «ما در سال تحصیلی ۸۹-۸۸، ۲۴ مدرسه را تحت پوشش این طرح قرار داده‌ایم. هم‌چنین، تعدادی از مدارس را تحت پوشش طرح مهارت‌های زندگی قرار داده‌ایم. ۱۸ درصد معلمان و دانش‌آموزان نیز تحت پوشش طرح کرامت و طرح راه سعادت که شامل آموزش قرآن، مسائل اجتماعی و تربیتی است، قرار گرفته‌اند.»

ضرورت تقویت مراکز تربیت معلم

به گفته‌ی مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه، مراکز تربیت معلم در آموزش و پرورش، نقشی بی‌بدیل و ممتاز در رشد علمی آموزشی معلمان و در نتیجه، در مدارس کشور دارد. او می‌گوید: «در حال حاضر، ما در دوره‌ی ابتدایی و دوره‌ی راهنمایی، که بیشتر از فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم استفاده می‌کنند، با مشکلات کمتری روبه‌رو هستیم. اما در دوره‌ی دبیرستان که براساس نیازها و ضرورت‌های نیروی انسانی، از نیروهایی استفاده کرده‌ایم که در مراکز تربیت معلم آموزش ندیده‌اند، بیشتر با مشکل روبه‌رو هستیم.»

وی می‌افزاید: «متأسفانه در سال‌های اخیر، آموزش و پرورش نیازهای نیروی انسانی خود را از طریق مراکز تربیت معلم تأمین نکرده و همین امر مشکلاتی ایجاد کرده است. بنابراین، ضروری است مراکز تربیت معلم بیش از پیش مورد توجه و تقویت مسئولان ارشد آموزش و پرورش قرار گیرد.»

در ادامه‌ی صحبت، از آقای بصام تبار، درباره‌ی وضعیت «گروه‌های آموزشی» در استان کرمانشاه سؤال می‌کنیم. او می‌گوید: «گروه‌های آموزشی در استان کرمانشاه در همه‌ی دروس فعال هستند و در محورهای زیر فعالیت می‌کنند:

۱. بررسی محتوای کتاب‌های درسی و ارسال بازخورد آن به دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی؛
۲. تفسیر محتوای کتاب‌های درسی برای معلمان؛
۳. کمک به معلمان در زمینه‌ی طراحی سؤال‌ها؛
۴. مطالعه و پژوهش در زمینه‌ی روش‌های تدریس و به کارگیری شیوه‌های نوین تدریس و استفاده از امکانات آموزشی؛
۵. برگزاری جشنواره‌های تدریس برتر؛
۶. برطرف کردن اشکالات معلمان؛
۷. کنترل کیفیت آموزش در جهت رشد آن.»

وی می‌افزاید: «گروه‌های آموزشی استان کرمانشاه در اکثر رشته‌ها و دروس، در کل کشور از سطح خوبی برخوردارند.»

وی در پاسخ به این سؤال که در زمینه‌ی کتاب‌های درسی چه مشکلاتی دارید، می‌گوید: «ما در تهیه و توزیع کتاب‌های درسی مشکل نداریم، اما برخی از مطالب کتاب‌های درسی، با توان ذهنی دانش‌آموزان متناسب نیست؛ به خصوص در پایه‌ی اول متوسطه در درس‌های فیزیک، شیمی، ریاضی و ادبیات.

هم‌چنین، در برخی دروس، حجم کتاب‌های درسی زیاد

است که باید متعادل شود؛ مثلاً درس حسابان (۱ و ۲). آقای بصام تبار می‌افزاید: «در روش‌های ارائه‌ی محتوا در کتاب‌های درسی، باید تجدیدنظر کلی صورت گیرد. چون معلمان براساس روش‌های کتاب‌های درسی تدریس می‌کنند و این روش‌ها قدیمی شده‌اند و دانش‌آموزان را فعال نمی‌کنند. امروز معلمان بیشتر دنبال روش‌هایی هستند که دانش‌آموزان را به مشارکت فعال برانگیزد؛ مخصوصاً در دوره‌ی متوسطه.»

او در ادامه می‌گوید: «ما امیدواریم سطح علمی معلمان بالا رود تا از روش‌های فعال تدریس و جدید و امکانات یاددهی - یادگیری بروز از قبیل رایانه، تولید محتوای الکترونیک، ویدیو پروژکشن و نرم‌افزارهای گوناگون در کلاس‌های درس بهره‌گیرند. ما این هدف را در برگزاری جشنواره‌های تدریس برتر و نیز آموزش‌های ضمن خدمت دنبال می‌کنیم.»

وی می‌افزاید: «در جذب معلمان، باید دقت شود که بهترین معلمان از نظر معدل، سواد و انگیزه‌ی تدریس انتخاب شوند. ما امسال تصمیم گرفته‌ایم که برای مدیران مدارس، از افراد با انگیزه‌ای که در رشته‌ی مدیریت آموزشی تحصیل کرده‌اند و در پست مدیریت مدارس هستند، استفاده کنیم.»

علاقه نداشتن به رشته‌های فنی و حرفه‌ای

آقای بصام تبار با بیان این نکته که دانش‌آموزان به رشته‌های فنی و حرفه‌ای علاقه نشان نمی‌دهند، می‌گوید: «در کشورهای صنعتی، ۷۵ درصد دانش‌آموزان به بخش فنی و حرفه‌ای سوق داده می‌شوند که بعداً جذب بازار کار می‌شوند. ولی متأسفانه در کشور ما، با وجود همه تبلیغات و اطلاع‌رسانی‌ها، تنها ۳۵ درصد دانش‌آموزان در استان ما و ۴۰ درصد آن‌ها در کل کشور، جذب رشته‌های فنی و حرفه‌ای می‌شوند که پس از فارغ‌التحصیل شدن هم متأسفانه جذب کار نمی‌شوند؛ یعنی امکان جذب آن‌ها وجود ندارد.»

وی اضافه می‌کند: «متأسفانه جامعه‌ی ما نه صد درصد صنعتی، نه صد درصد کشاورزی و نه صد درصد خدماتی است و این موضوع، روی انگیزه‌های دانش‌آموزان اثر می‌گذارد و باعث می‌شود که آن‌ها جذب این رشته‌ها نشوند.»